

Göteborgs universitet
Rektor
Box 100
405 30 GÖTEBORG

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Mats Forslund
Juridiska avdelningen

BESLUT

2008-09-01
Reg.nr 31-1742-08

(Ert dnr G8 423-08)

Förlängning av utbildningstid och anställning som doktorand

Fråga om Göteborgs universitets hantering av en ansökan om förlängning av utbildningstid och anställning som doktorand.

Anmälan

N.N. har i en anmälan mot Göteborgs universitet uppgett i huvudsak följande. Han har gett in en ansökan om förlängning av hans utbildningstid och anställning som doktorand eftersom han har innehaft förtroendeuppdrag inom lärosätet. Universitetet har i sitt beslut uttalat att en förlängning endast omfattar förlängning av utbildningstiden, men inte förlängning av anställningen som doktorand. Lärosätet menar att den senare typen av förlängning inte regleras i de interna riktlinjerna och tar därför inte ställning till frågan om förlängning av hans tjänst. Universitetets beslut och de interna riktlinjerna strider därmed mot högskoleförordningen, som stadgar att anställningen ska förlängas vid förtroendeuppdrag inom lärosätet. Universitetet legitimerar med sitt förfaringsätt att doktorander arbetar med fackliga uppdrag utan ersättning och helt utan garantier för att tjänsterna kommer att förlängas. Han är kritisk mot att den samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden inte har antagit någon policy om förlängning av doktorand-tjänster. Han är dessutom kritisk till att handläggningen av hans ansökan har pågått i mer än fem månader. – N.N. har till sin anmälan fogat en skrivelse från universitetsjuristen till prefekten vid den samhällsvetenskapliga fakulteten samt lärosätets riktlinjer för förlängning av utbildningstid. Han har vidare i en särskild skrivelse uppgett att han har kännedom om ett flertal överträdelser av högskoleförordningens bestämmelser.

Utredning

Högskoleverket har inhämtat ett yttrande från Göteborgs universitet. Universitetet har därvid anfört i huvudsak följande. N.N. har under sin tid som doktorand innehaft uppdrag för vilka han har begärt och erhållit prolongation. Det finns därutöver ytterligare ett yrkande om prolongation, vilket för närvarande är under beredning. – Universitetets gemensamma riktlinjer utgör rekommendationer.

Respektive fakultetsnämnd fastställer sedan riktlinjerna och har i samband därmed en möjlighet att anpassa normerna efter sina förhållanden. Det framgår t.ex. av den samhällsvetenskapliga fakultetsnämndens riktlinjer att en doktorand som har uppburit arvode för ett förtroendeuppdrag inte kan få någon ytterligare ersättning för det uppdraget. Reglerna måste tolkas på så sätt att i den givna situationen ska utbildningstiden förlängas med hänsyn till nedlagd tid. Det kan dock inte utgå någon ytterligare ekonomisk ersättning. – De gemensamma riktlinjerna omfattar endast förlängning av utbildningstiden. Alla doktorander har rätt till sådan förlängning, oavsett om de har en anställning som doktorand, utbildningsbidrag eller extern finansiering. De gemensamma riktlinjerna är dock inte avsedda att reglera tiden för en doktorandanställning. Det förhållandet att det i riktlinjerna saknas bestämmelser om förlängning av en anställning som doktorand medför inte att doktorander inte kan ha kvar sin anställning under den tid som de eventuellt har fått förlängd utbildningstid. – Göteborgs universitet har i sitt yttrande även bemött N.N.s övriga påståenden om överträdelse av högskoleförordningens bestämmelser.

N.N. har yttrat sig. Han har därvid bl.a. gett in kopior av den samhällsvetenskapliga fakultetens beslut den 15 maj och 18 juni 2008 om att bevilja honom förlängning av doktorandanställningen och ytterligare förlängning av hans doktorandtid.

Rättsliga utgångspunkter

Av 5 kap. 7 § högskoleförordningen (1993:100) följer att en person får vara anställd som doktorand under sammanlagt högst åtta år. Den sammanlagda anställningstiden får dock vara längre, om det finns särskilda skäl. Sådana skäl kan bl.a. vara ledighet på grund av förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer och studentorganisationer.

I 6 kap. 36 § tredje stycket samma förordning stadgas att en doktorands utbildningstid bara får förlängas om det finns särskilda skäl för det. Som exempel på särskilda skäl anges bl.a. ledighet på grund av förtroendeuppdrag inom sådana organisationer som nämns i 5 kap. 7 § högskoleförordningen.

Högskoleverkets bedömning

Högskoleverket utövar tillsyn över högskolor och universitet för att öka rättssäkerheten för allmänheten och enskilda individer. Högskoleverket är dock inte en överklagandeinstans och har inte befogenhet att göra egna bedömningar eller ändra de beslut som universiteten och högskolorna fattar.

Högskolorna har att tillämpa de bestämmelser om utbildnings- och anställningstiden för doktorander som anges i högskoleförordningen. Det finns emellertid inte någon bestämmelse som ålägger lärosätena att anta riktlinjer i dessa frågor.

Den omständigheten att Göteborgs universitet inte har antagit särskilda riktlinjer om förlängning av anställningstiden för doktorander utgör därför, enligt Högskoleverkets mening, inte något brott mot föreskrifterna i högskoleförordningen. Av utredningen framgår vidare att universitetet har prövat N.N.s ansökningar i enlighet med högskoleförordningens bestämmelser.

Universitetet har bemött N.N.s övriga påståenden om brott mot högskoleförordningen. Högskoleverket finner dock inte skäl att i det här ärendet ytterligare utreda dessa frågor. Eftersom anmälan avser flera olika beslut kan verket inte heller ta ställning till frågan om handläggningstiden.

Med dessa besked avslutas ärendet.

På Högskoleverkets vägnar

Teresa Edelman
Beslutande verksjurist

Mats Forslund
Föredragande verksjurist

Kopia för kännedom till:
N.N.